

ค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้อ

นายยอดชาย วีระพงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๔

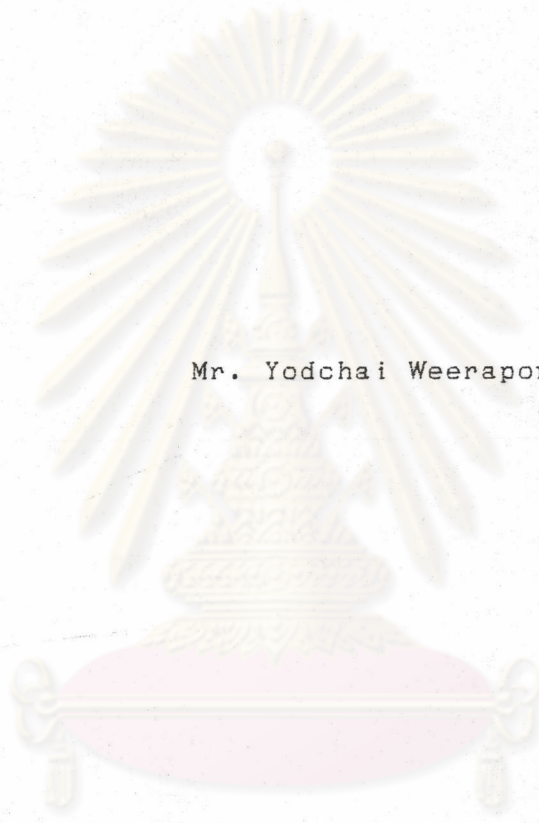
ISBN ๕๓๔-๔๘๑-๔๖๔-๕

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018608

1124410111

COMPENSATION UNDER HIRE - PURCHASE

Mr. Yodchai Weerapong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

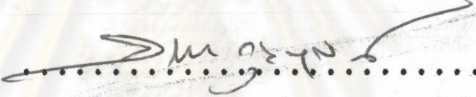
ISBN 974-581-565-9

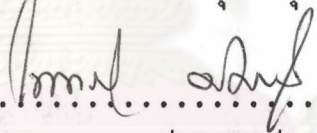
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้อ
เสนอโดย นายยอดชาย วีระพงศ์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ สำเร็จ เมฆเกรียงไกร

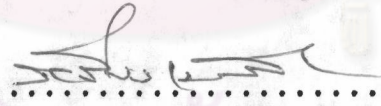
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

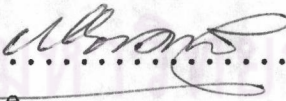

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุฑา กลบคุ้ย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ สำเร็จ เมฆเกรียงไกร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ วิชา มหาคุณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ จรัญ ภัคดิษนากุล)

ยอดชาย วีระพงศ์ : ค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้อ (COMPENSATION UNDER HIRE - PURCHASE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์, 259 หน้า.
ISBN 974-581-565-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายว่า การกำหนดค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้อของศาลไทยมีความเป็นธรรมแก่เจ้าของหรือผู้ให้เช่าซื้อ และผู้เช่าซื้อหรือไม่ หากไม่เป็นธรรม สาเหตุเกิดจากเหตุใด และมีแนวทางแก้ไขได้อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้ออาจแยกพิจารณาได้เป็น 2 ประการ คือ ประการแรก กรณีสัญญาเช่าซื้อไม่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะเช่าซื้อ มาตรา 572 ถึง 574 และบททั่วไปว่าด้วยค่าเสียหายตามมาตรา 222 ถึง 225 และผลของการเลิกสัญญาตามมาตรา 386 ถึง 394 บทบัญญัติของกฎหมายที่กล่าวมาจึงเพียงพอที่จะให้ความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาได้เช่นเดียวกับเอกเทศสัญญาอื่น คงมีปัญหาเฉพาะการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 574 ที่ให้สิทธิเจ้าของหรือผู้ให้เช่าซื้อถ่วงน้ำหนักทรัพย์สินนั้นได้ด้วย โดยไม่คำนึงว่าผู้เช่าซื้อจะผ่อนชำระค่าเช่าซื้อไปแล้วเพียงใด และไม่นำราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อมาหักออกจากค่าเสียหายต่าง ๆ ก่อน ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้เช่าซื้อ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะเช่าซื้อ ให้ผู้ให้เช่าซื้อต้องขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อ แล้วนำเงินที่ได้มาหักออกจากค่าเช่าซื้อค้างชำระหากเกินให้คืนแก่ผู้เช่าซื้อ หากขาดผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบ ประการที่สอง กรณีสัญญาเช่าซื้อกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ต้องบังคับให้เป็นไปตามสัญญา ตามหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งการแสดงเจตนาและเสรีภาพในการทำสัญญา ซึ่งตามปกติ ผู้ให้เช่าซื้อซึ่งเป็นบริษัทการเงินจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขในสัญญาแต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้เช่าซื้อจึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบตามสัญญา เมื่อมีการผิดสัญญา ผู้ให้เช่าซื้อจะเรียกร้องค่าเสียหายตามสัญญาได้ทุกรายการ ทั้งยังได้รับทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อคืนด้วย ศาลก็จะบังคับให้เป็นไปตามสัญญาทุกรายการ เว้นแต่เห็นว่าค่าเสียหายรายการใดสูงเกินไปก็จะลดลง โดยถือว่าเป็นเบี่ยงปรับ จึงไม่เป็นธรรมแก่ผู้เช่าซื้อ และสมควรแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะเช่าซื้อ โดยกำหนดให้คู่สัญญาไม่อาจตกลงเป็นอย่างอื่นได้ หรือออกกฎหมายพิเศษเฉพาะเรื่องขึ้น เช่น ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าซื้อ-สินค้ำ เป็นต้น

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

CO71329 : LAW

KEY WORD : COMPENSATION/HIRE-PURCHASE

YODCHAI WEERAPONG : COMPENSATION UNDER HIRE - PURCHASE. THESIS

ADVISOR : ASSO. PROF.PAITOON KONGSOMBOON, 259 pp. ISBN 974-581-565-9

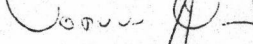
The objective of this research is that whether the determination of damages as per contract of hire-purchase of Thai court is justice to the owner of a property or hire-purchaser and the hirer or not. If not, what is its cause and how to resolve this problem.

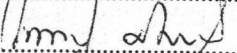
The findings was that the damages as per contract of hire-purchase may be considered in two aspects.: Firstly, in no case otherwise stipulated in the contract of hire-purchase, the court shall enforce a case as per the Civil and Commercial Code, Hire-Purchase: section 572-574, the general provisions governing damages: section 222-225 and the effects of rescission of contract: section 386-394. The aforesaid provisions should be sufficient to bring justice to party to a contract as other specific contracts. The only problem still left is that the rescission of contract as per section 574 which gives the owner of a property or hire-purchaser the right to resume possession of the property, irrespective of how much the hirer had already paid by installment and the price of hire-purchased property not being deducted by the damages that is not impartial for the hirer. Therefore, the provision governing Hire-Purchase in the Civil and Commercial Code should be amended in the manner that the hire-purchaser has to sell the hire-purchased property by auction then the money from such auction should be deducted by the outstanding. If such money is more than the debt, the different shall be refunded to the hirer but if it is insufficient for such debt, the hirer shall be responsible for the different. Secondly, in case otherwise stipulated in the contract of hire-purchase, the court shall enforce a case in accordance with such contract as to the autonomy of the will and the freedom of contract. Usually the hire-purchasers are the financial companies who prescribe the conditions in the partisan contracts, according to such contracts, the hirer would be at a disadvantage. On occurrence of a breach of contract, the hire-purchaser shall claim damages as per every aspects stipulated in the contract, inclusive of resuming possession of the hire-purchased property as well. The court shall enforce a case in compliance with every aspects stipulated in the contract, unless the court deems that any damages are too high and may be reduced to be as the penalty. All these are not justiceto the hirer, therefore, the provision governing Hire-Purchase in the Civil and Commercial Code should be amended that the party to a contract shall not make an agreement beyond the scope of such provision or enacting a specific law such as Control of Goods Hire-Purchase act etc.

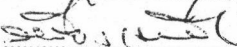
ภาควิชา นิติศาสตร์

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี บุคคลแรกที่ผู้เขียนต้องกราบ
ขอบพระคุณ คือ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่ท่านกรุณารับเป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ตลอดจนให้ความ
กรุณาและอนุเคราะห์จนทำให้ปัญหาต่าง ๆ หมดสิ้นไป

ผู้เขียนต้องกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร
ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและให้ความเอาใจใส่การทำวิทยานิพนธ์ของผู้
เขียนเป็นอย่างมาก และผู้ช่วยศาสตราจารย์จตุร กุลบุศย์ อาจารย์วิชา มหาคุณ
อาจารย์จรัญ ภักดีชนากุล ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำ
แนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้น

ผู้เขียนต้องขอขอบคุณคุณวิภา เทียงธรรมวุฒิ ที่รับเป็นผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์
จนแล้วเสร็จ และขอบคุณคุณสุริยนตร์ โสติกทัต ที่ช่วยเหลือผู้เขียนในการศึกษา
ปริญาโทมาโดยตลอด นอกจากนั้นยังมีบุคคลอีกหลายท่านที่ผู้เขียนไม่อาจกล่าวถึง
ได้ทั้งหมดก็ต้องขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ยอดชาย วีระพงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทนำ.....	๑
บทที่ ๑ พื้นฐานการเรียกค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการ ผิดสัญญา.....	๔
๑.๑ ค่าเสียหาย.....	๔
๑.๑.๑ มูลฐานในการเรียกค่าเสียหาย.....	๔
๑.๑.๒ ขอบเขตของค่าเสียหาย.....	๗
๑.๑.๒.๑ ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบใน ความเสียหาย.....	๗
ก. หลักกฎหมายต่างประเทศ.	๑๓
ข. หลักกฎหมายไทย.....	๑๕
๑.๑.๒.๒ ขนาดของความเสียหาย.....	๒๐
๑.๒ การเรียกค่าเสียหายกับการบังคับชำระหนี้ โดยเฉพาะเจาะจง.....	๒๔
๑.๒.๑ สิทธิบังคับชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง...	๒๔
๑.๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างการบังคับชำระหนี้ โดยเฉพาะเจาะจงกับการเรียกค่า เสียหาย.....	๓๐
๑.๓ การเรียกค่าเสียหายในมูลผิดสัญญา.....	๔๔
๑.๓.๑ คู่สัญญาไม่ได้กำหนดค่าเสียหายไว้.....	๔๔
๑.๓.๒ คู่สัญญากำหนดค่าเสียหายไว้.....	๔๖

๓.๑.๔	การบรรยายฟ้อง.....	๑๓๖
๓.๑.๕	การนำสืบ.....	๑๓๘
๓.๑.๖	การกำหนดค่าเสียหายของศาล.....	๑๔๓
ก.	กรณีค่าเช่าซื้อค้างชำระ.....	๑๔๓
ข.	กรณีขายทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ส่งคืนหรือ ยึดคืน แล้วราคาทรัพย์สินยังขาดอยู่...	๑๖๒
ค.	กรณีกำหนดให้ผู้เช่าซื้อรับผิดชอบชำระราคา เต็ม หากไม่สามารถคืนทรัพย์สินที่ เช่าซื้อได้.....	๑๖๖
ง.	กรณีของดอกเบี้ย.....	๑๖๕
จ.	กรณีค่าใช้จ่ายในการติดตามทรัพย์สิน ที่ให้เช่าซื้อ.....	๑๗๓
๓.๒	ปัญหาทั่วไป.....	๑๗๔
๓.๒.๑	การทำสัญญา.....	๑๗๔
๓.๒.๒	กรณีมีการละเมิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เช่าซื้อ.....	๑๘๐
๓.๒.๓	การเอาประกันภัยทรัพย์สินที่เช่าซื้อ.....	๑๘๔
๔	รูปแบบและแนวทางในการแก้ไข.....	๑๘๔
๔.๑	แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะเช่าซื้อ.....	๑๘๐
๔.๑.๑	แบบของสัญญาเช่าซื้อ.....	๑๘๐
๔.๑.๒	การบอกเลิกสัญญา.....	๑๘๐
๔.๑.๓	ดอกเบี้ย.....	๑๘๒
๔.๑.๔	การตกลงเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย.....	๑๘๔
๔.๑.๕	อำนาจรัฐมนตรี.....	๑๘๔
๔.๒	การออกกฎหมายมาใช้บังคับเกี่ยวกับสัญญาเช่าซื้อ โดยตรง.....	๑๘๔

๔.๒.๑	ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าซื้อ สินค้า พ.ศ.....	๑๕๖
๔.๒.๒	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่ เป็นธรรม พ.ศ.....	๒๐๓
บทที่ ๕	บทสรุป.....	๒๐๕
	บรรณานุกรม.....	๒๑๕
	ภาคผนวก.....	๒๒๔
	ก. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าซื้อสินค้า พ.ศ..	๒๒๔
	ข. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.....	๒๔๔
	ค. ตัวอย่างสัญญาเข้าซื้อ.....	๒๔๒
	ประวัติผู้เขียน.....	๒๔๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย